

INFORMAČNÝ LIST PREDMETU

Kód: XSJKNB307

Názov: Základy slovenského posunkového jazyka

Zabezpečuje: Katedra slovenského jazyka a literatúry

Druh vzdelávacej činnosti: Prednáška, Seminár

Rozsah vzdelávacej činnosti (v hodinách):

Týždenný: 1/1

Za obdobie štúdia: ZS 23,23/LS 30,30

Počet kreditov: 4

Odporúčaný
semester: ZS, LS

Stupeň štúdia: 1.

Metóda vzdelávacej činnosti: Prezenčná

Podmieňujúce predmety:

Podmienky na absolvovanie predmetu:

Spôsob hodnotenia a skončenia štúdia predmetu: Ukončenie skúškou

Priebežné hodnotenie: Splnenie priebežného písomného testu na konci týždňa výučbovej časti (minimálne 70 % z 20 bodov – 14 bodov).

Priebežný písomný test má overiť ovládanie základných teoretických poznatkov okomunikácii nepočujúcich, o posunkovom jazyku a kultúre nepočujúcich.

Záverečné hodnotenie: Podmienkou pre záverečné hodnotenie je splnené priebežné hodnotenie: aktívna účasť na predmete (účasť min. 75 % vyučovanej doby) a splnenie priebežného písomného testu z teórie (minimálne 70 % z 20 bodov – 14 bodov).

Záverečné hodnotenie jazykovej zručnosti sa skladá z dvoch častí:

- vlastné 2-minútové rozprávanie na vyžrebovanú tému (študenti si na konci týždňa výučbovej časti semestra vyžrebujú tému, doma ju spracujú a videozáznam pošlú najneskôr tri dni pred konaním termínu skúšky vyučujúcemu),
- 15-minútová konverzácia študenta s vyučujúcim na témy zadane vyučujúcim.

Skúška je hodnotená tak, že študent dokáže plynule a adekvátne produkovať: a) svoj posunkový prejav prostredníctvom vytvorenej videonahrávky, b) svoje výpovede na skúške podľa jednotlivých tematických celkov a c) niekoľko posunkov k jednotlivým tematickým celkom. Zároveň študent dokáže perceptive porozumieť otázkam vyučujúcich a reagovať na ne odpoveďami, teda viesť konverzáciu.

Za úspešne vykonanú sa považuje skúška, pri ktorej študent získa minimálne 70 % bodov (14 bodov). Na získanie hodnotenia A je potrebné dosiahnuť najmenej 94 % bodov (20 – 19 bodov), na získanie hodnotenia B najmenej 88 % bodov (18 bodov), na získanie hodnotenia C najmenej 82 % bodov (17 – 16 bodov), na získanie hodnotenia D najmenej 76 % bodov (15 bodov) a na získanie hodnotenia E najmenej 70 % bodov (14 bodov).

Ukončené: Skúška vykonaná v slovenskom posunkovom jazyku.

Výsledky vzdelávania:

Študent:

VV 1: Dokáže porozumieť známym každodenným výrazom a najzákladnejším slovným spojeniam.

VV 2: Dokáže vyjadriť známe každodenné výrazy a najzákladnejšie slovné spojenia.

VV 3: Dokáže predstaviť seba aj iných.

VV 4: Dokáže klásť a odpovedať na otázky o osobných údajoch, ako napríklad kde žije, o ľuďoch, ktorých pozná, a o veciach, ktoré vlastní.

VV 5: Dokáže sa dohovoriť jednoduchým spôsobom za predpokladu, že posunkujúci partner v komunikácii rozpráva pomaly a jasne.

VV 6: Dokáže porozumieť odborným termínom komunikácie nepočujúcich.

VV 7: Dokáže interpretovať fakty na mýty a názory o posunkovom jazyku.

Stručná osnova predmetu:

Teoretická časť:

- Menné posunky a ich motivácia.
- Pravidlá komunikácie s osobami so sluchovým znevýhodnením.
- Vymedzenie termínov: manuálna komunikácia, posunková komunikácia, posunkový jazyk, posunkový systém/posunkovaný jazyk, slovenský posunkový jazyk, posunkovaná slovenčina, prstové znaky, medzinárodné posunkovanie.
- Prstové znaky: jednoručná prstová abeceda, dvojručná prstová abeceda, pomocné artikulačné znaky.
- Posunok ako lexikálna jednotka posunkového jazyka a jeho zložky, typy posunkov.
- Posunkový jazyk verzus pantomíma, neverbálna komunikácia.
- Posunkový jazyk a jeho základné vlastnosti (odlišné vlastnosti: priestorovosť, ikonickosť, simultánnosť).
- Primitivnosť jazyka?
- Písaný jazyk nepočujúcich.
- Kultúra Nepočujúcich.
- Kompenzačné pomôcky používané osobami so sluchovým znevýhodnením.

Praktická časť (cvičenia na posunkový prejav):

- Ja a moja rodina.
- Farby a čísla.
- Môj domov.
- Moje záľuby.
- Moji zvierací maznáčikovia a domáce zvieratá.
- Režim dňa.
- Ročné obdobia.
- Doprava v meste.
- Inštitúcie v meste.

10. V škole.

11. Jedlo a nápoje.

Odporúčaná literatúra:

- Domancová, Iris – Vojtechovský, Roman. Slovenský posunkový jazyk: špecifický vyučovací predmet pre žiakov so sluchovým postihnutím – jazyková úroveň A1, A2, B1. Bratislava: Štátny pedagogický ústav 2016. 78 s.
- Koudelková, Štefánia – Tarsiová, Darina. Posunkuj s nami: Základná posunková zásoba pre deti so sluchovým postihnutím. Bratislava: IRIS, 2017. ISBN 978-80-8200-015-6.
- Lydell, Tomas. Spreadthesign. Örebro: European Sign Language Center, 2018. Dostupné na: www.spreadthesign.com/sk.sk/search/.
- Posunkuj s nami. [mobilná aplikácia]. Nové Zámky: SoftArt 2020. Dostupné na: <https://play.google.com/store/apps/details?id=sk.doreto.signlanguage&hl=sk&gl=US>.
- Tarsiová, Darina. Posunkový jazyk a vzdelávanie nepočujúcich. Bratislava: IRIS, 2019. 316 s. ISBN 978-80-8200-040-8.
- Vojtechovský, Roman. Klasifikátory a špecifikátory v slovenskom posunkovom jazyku. Trnava: Pedagogická fakulta Trnavskej univerzity, 2022. 119 s. ISBN 978-80-568-0520-6. Dostupné na: <https://pdfweb.truni.sk/veda-vyskum?e-kniznica#ucebnice;ucebnice=klasifik>.
- Vojtechovský, Roman – Majerčáková, Diana – Hefty, Michal – Vojtechovská, Veronika – Cehlárik, Jaroslav – Hefty Angela. Slovenský posunkový jazyk pre študentov – úplných začiatocníkov I.: Ja a moja rodina. Trnava: Pedagogická fakulta Trnavskej univerzity, 2024. 244 s. ISBN 978-80-568-0631-9. Dostupné na: <https://pdfweb.truni.sk/veda-vyskum?e-kniznica#online;online=rodina>.
- Vojtechovský, Roman, ed. Posunky.sk: Prekladový slovník slovenského jazyka– slovenského posunkového jazyka. Bratislava: Snepeda, 2018 – 2023. Dostupné na: www.posunky.sk.
- Vojtechovský, Roman, ed. Slovenský posunkový jazyk pre študentov – úplných začiatocníkov. [online]. Bratislava – Trnava : Snepeda – Pedagogická fakulta Trnavskej univerzity, 2026. Dostupné na: <https://moodle.truni.sk/course/view.php?id=10036>.

Jazyk, ktorého znalosť je potrebná na absolvovanie predmetu: slovenský

Poznámky:

Hodnotenie predmetov:

Celkový počet hodnotených študentov: 82

A	B	C	D	E	FX
28%	34%	22%	10%	2%	4%

Vyučujúci:

Mgr. Veronika Vojtechovská, prednášajúci, skúšajúci, cvičiaci

Dátum poslednej zmeny: 14.09.2026

Schválil: prof. PhDr. Juraj Hladký, PhD.